

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VI. De petitione, tertia orationis parte.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

is etiam exterioribus
conatu sub exhibe-
spectu ejus stantur:
primus conqueritur
bonorati, ut autem
etiam scilicet illam
andi modum. At-
tamen nobis debet
lo, inquit, in conspectu
atorem meam autem
o: Effundite coram
ad bene orationem
orationem; quæ n-
is omnia peccata
e roscitatis, nolite
ostre tractatus, ve-
veretur, & à se debi-
illam recitat sub-

entia in nobis effu-
ces: Exempli gra-
pagine mentem no-
e elevemus, ut si
sanctæ Enchiridia
si Christum Domi-
nim concipimus
ad divinam co-
contemplationem.
A ubique præla-
s consuetudine
o, vel qualibet ali-
fici cum in se ip-
sionem inveni-
sui capacitate
b, in iustis præ-
Qui præsentia
t singulis con-

facile ad De-
omnia fideliter
ni studere, se-
s abstrahere, o-
piorum libro-
verbi gratia,
e teste D. Jo-
hanni, cui in-
stentans atque
divinis rebus
adas offert me-
ditatione ex-
e pia & devo-
elevationem
randum auxi-
S, marie Ec-
cæ cum spū-
n adiutorium
in ipso ora-
scunq; se de-
ali Dei
assidue

ORATIONIS MENTALIS.

CAPVT V.

De præparatione, secunda orationis parte.

Vid, de hac orationis parte lo-
cū supra cit. Præ-
fatos V. Patres, &
Autho-
res my-
sticos.

Gen. 18.

Statim atque anima se in DEI præsentia col-
locavit, primum & ante omnia Dei gratiam
supplex invocare debet, ut dignè & sanctè in ejus
præsentia persistere valeat: Et quia iustus in ora-
tionis principio accusator est sui, suam humiliter
considerabit vilitatem, in comparatione conspe-
ctus tantæ sublimitatis, tamque immensæ Ma-
jestatis, repetetque sæpius cum S. Francisco ex
profundo cordis sui: *Quis es tu Domine, & quis
sum ego?* Et cum Patriarcha Abraham: *Loquar ad
Dominum meum, cum sim pulvis & cinis.* Multum
etiam proderit facere breve examen conscientie,
& generalem dicere confessionem, eliciendo nō-
nullos actus contritionis suorum peccatorum in
genere (absque eo tamen quod ad particularia
tunc descendat) ut sic magis purificata anima, di-
gnior sit quæ cum Deo suo agere possit. Postea
suis diffidens viribus, postulet à DEO gratiam, ut
illi cum debito reverentiæ cultu in oratione stare
possit, utque ignem à celo mittere dignetur, qui
universam cordis sui sacrificium mox à se offeren-
dum accendat ac penitus absumat.

Impenso in desiderio huiusmodi pii & san-
ctis brevi aliquo temporis spatio, & per perfectam
sui diffidentiam, omni spem suam in solo DEO col-
locat, & ulterius exinde inceptam orationem
prosequi poterit. Præcipua verò ad bene & fru-
ctuose orandum conditio est, pura animi inten-
tio, quæ postquam quis quo potuerit fervore at-
que affectu Spiritus S. gratiam invocavit, seipsum
secundum divinum beneplacitum resignet, atque
abijciat in omnipotentis DEI manus hoc aut si-
mili maiestatis divinæ alloquio: *Domine DEUS meus
hic aslo coram te, ut sanctissima voluntas tua in omni-
bus obediam: Fiat in me sanctissima voluntas tua, non
mea: Agnosco me indignum, quem exaudias, & di-
vino orationis tue dono consoleris; fiat mihi non sicut
ego volo, sed sicut tu vis. Quod si nihilominus sen-
tiat se aridum, & sine ullo devotionis sensu; non
desistat tamen gratias agere quod tanto tempore
permisus sit in conspectu tantæ maiestatis per-
manere.*

Ad hanc secundam orationis partem spectare
suprà diximus, quicquid conducit ad DEI bene-
volentiam captandam, id est, ad permovendam
divinam voluntatem, ut preces nostras pro sua pi-
etate intra sacrarium suæ exauditionis dignanter
admittat, & suam nobis ad congruenter dignèq;
orandum gratiam communicet. Rectissime enim
consulit S. Basilus, ne orationem à petitione ex-
ordiamur, idiplum exemplo illius, qui aliquid pe-
titiurus Principem accedit, confirmans.

Primum enim laudes & encomia præmittit;
Deinde pro collatis antehac beneficiis gratias ag-
git; ac tandem petitionem subiungit. Simili ergo
modo præcedere debet pars illa orationis, quæ in
divinis laudibus, gratiarum actione, propriæque
vilitatis consideratione versatur. Præter enim
jam allatam rationem, hoc quoque modo tenero
amoris in DEUM affectu anima paulatim colli-
quescit; Atque propterea secunda hæc orationis
pars duo complectitur. Primum gratiarum acti-
onem, ad quam etiam spectat profunda atque
attenta cognitio & consideratio divinorum bene-
ficiorum, quam scilicet grandia, quam singularia,
quam utilia, quam sint omne meritum nostrum
prævenientia, ut sunt: Creatio, conservatio, re-

Thom. à Jesu Oper. Tom. II.

demptio, vocatio, & multa alia, quæ unusquisque
expertus est, & quotidie experitur. Quanta etiam
cum liberalitate, quo affectu, qua facilitate, quan-
to deniq; erga indignos, imò & interdum inimi-
cos amore & charitate, præstita sunt atq; præstentur.

Ex quo alterum partis huius procedit exerci-
tium; dum ex toto cordis affectu desideramus il-
lum, à quo tot & tanta recepimus beneficia, ab
omnibus benedici, laudari, glorificari, adorari;
Divinarum enim laudum affectus ex divinæ bo-
nitatis atque omnipotentie, diligentis considera-
tione nascitur, & ex admiratione altitudinis illius
divitiarum sapientiæ & scientiæ Dei, cuius judici-
orum incomprehensibilitas & viarum investiga-
bilis profunditas, præ admirationis magnitudine
in magnificos laudum deducit affectus: DEUM
enim laudare nihil aliud est, quam cum omni lau-
de dignum agnoscere, infinitamque illius magni-
tudinem atque potentiam ubique & in omnibus
mirabiliter relucens deprecare. Unde & la-
tissimus laudum divinarum aperitur campus, dum
non tantummodo DEUS ipse, sed & omnia in-
super ipsius opera omni benedictione & laude
sunt dignissima.

Post hanc præparationem, & immediate ante
ipsam petitionem, per intellectum meditanda est
Orationis materia, quam quidem SS. PP. omne
id censuerunt, quo voluntas in pium deduci possit
affectum, ut sunt: vita Christi Domini, Infernus,
Iudicium, æterna gloria, peccati sceleritas, vir-
tutis decor, perfectiones divinæ, & his similia de
quibus intrā. Huius autem ordinis modò dictæ
ea est ratio, quod hoc modo fidei veritates magis
firmiusque plantentur, & radicentur in animā, &
voluntas ferventius feratur in id quod clarius ag-
novit, maturiusque ponderavit; & voluntate jam
ardente, ferventior esse solet, magisque affe-
ctuosa petitio, ut clarius apparebit ex his, quæ de
particulari, & uniuscujusque statui atque profes-
sui magis accommo-
dandi modo postea tra-
demus.

CAPVT VI.

De petitione, tertia orationis parte.

Sciendum est, ut suprà diximus, petitionem
præcipuam esse & postremam orationis par-
tem, quæ necessaria nobis ad salutem postulamus. quequæ
Prima enim, mentis in Deum elevatio, & secun-
da, quæ est modò dicta præparatio, benevolen-
tiæ divinæ captatione, & gratiarum actione, ad
novam disponendo gratiam, petitioni, tanquam
Orationis fini deservunt, atque ad promerendam
quam petimus gratiam destinantur. In hac ter-
tiā parte tituli & motiva propter quæ à Deo ex-
audiri speramus, multum ad impetrandum con-
ducunt, Deumque super petitione nostrā nobis
reddunt propitium: dum verbi gratia, eum roga-
mus, ut nos exaudiat propter seipsum, propter
infinitam suam bonitatem, misericordiam, atque
inexhaustum suum erga nos amorem. Sic & à S.
matre nost. à Ecclesiā, quæ communiter Orationes,
quas *collectas* vocant, concludere solet per Do-
minum nostrum IESUM Christum, edocti, Deum
Patrem nomine Filii deprecamur: sed & Christum
Dominum per dolorum pro nobis toleratum
acerbitatem, mortis ignominiam, Nativitatem,
& Passionem interpellamus. Multum deniq; mo-
vetur DEUS, dum nostram cognoscens indi-
gnitatem, preces nostras in unione orationum,

E

ope-

operumque filii sui amantissimi Domini nostri JESU Christi fiducialiter offerimus.

Porro duo maxime necessaria sunt ad petitionis perfectionem. Primum profunda cordis humilitas, quæ exemplo Publicani, *Qui non audebat oculos in celum levare*, vilitatem nostram agnoscamus, atque indignos, qui à DEO exaudiamur nosmetipsos reputemus: *Oratio namque humilians se* (ait Scriptura) *penetrat celos*. Secundum est fides viva, quæ indubitanter & sine ulla hesitatione credamus DEUM non tantum nobis dare posse, quæ petimus, sed etiam daturum, quæ petimus, si debite & sicut oportet petamus, atque etiam velle ut petamus, ut ineffabili bonitate suâ nobis beneficiendi habeat occasionem: Hæc enim sunt ipsius ad orationem invitantis verba: *Pe-*

te & accipietis. Et Ioan. 16. *Omnia quæcumque petieritis Patrem in nomine meo, credite, quia accipietis & fiet vobis*.

Quo in loco ponitur fides tanquam potissimè ad Orationem requisita. Ex illa enim omnipotentis, misericordis, bonitatis DEI solidâ per vivam fidem noticiâ, maxima nascitur in animâ nostrâ, quicquid à DEO petierimus impetrandi fiducia.

Eiusmodi viva fides aded ad efficaciter petendum est necessaria, ut Doctores asserant, quod licet Oratio habeat à Charitate meritum, sumat tamen à fide robur ad impetrandum: tota enim obtinendi, quod petimus efficacia, à Dei gratiâ potentis ejusdem conjuncta procedens, per vivam illam omnipotentis divinæ bonitatis fidem nobis manifestatur. Quinimò etiam si peccator oratione suâ quemadmodum iustus mereri non possit vitam æternam, fieri tamen potest, ut aliquando quædam non impetret iustus, impetret tamen peccator; ut patet in S. Paulo & Publicano, quia in peccatore aliquando concurrunt omnes conditiones, quæ quandoque desiderantur in iustis: quales sunt (ut docet S. Thom.) postulare pro seipso, bona necessaria ad vitam æternam, & cum perseverantia.

2. 2. q. 83. 4. 5. & 6.

C A P V T VII.

Documenta quædam ad Orationem bene instituendam maxime sectu necessaria.

Quisquis hoc utilitatis inestimabilis orationis exercitium aggredi decrevit, vitiliter & seridè agere debet, atque firmissimè resolvere, nullum omnino diem se relicturnum, quo non aliquod temporis spatium, aliàs etiam usibus necessariis dedicatum, huic magis necessario Orationis exercitio tribuat, ac etiam si refectio aut somnus relinquendus foret, præcipuum tamen animæ suæ pastum nunquam se ullo modo derelicturum. Nec est quod quisquam frivolum super negotiorum multitudine prætentat excusationem, cum sciamus quamplurimos Episcopos summosque Pontifices, aliosque diversorum ordinum Prælatos, gravissimis alioquin negotiis præpeditos, inceptum nunquam prætermisisse orationis exercitium, tanquam omnium negotiorum maximum, & ad quævis alia ritè peragenda quam opportunissimum.

Verum plurimorum in sectando hoc sancto orationis studio inconstancia, non ex temporis penuriâ, sed ex tædio atque difficultate, quam devotionis adhuc gustu carentes perpetuam & sine fructu futuram existimant, procedit. Quæ dæmonis aperta tentatio (in iis præsertim, quos non sibi

met solum, sed & aliis orationis lamine & efficaciam profuturos prævidet) ex duobus dimanare solet. Primum est quod non serio, vitiliter, ac resolute, sed oscitanter, meticolosè, & accidè nimium, neque quanti momenti sit, quod agunt ponderantes, Orationi se accingant.

Alterum est, quod nondum resignati sumus ad ferendam JESU Christi Domini nostri crucem, neque tam profectum nostrum spirituale, quam potius gustus, & consolatiunculas nostras in oratione perquiramus. Unde si impura & servilis oratio nostra sensibili devotionis consolatione privetur, omnem operam perdidisse nos arbitramur, non attendentes præcipuum orationis finem esse non nostram, sed sanctissimam DEI in omnibus adimplere voluntatem, quodque quanto majori ariditate minorique suavitate perferamus, tanto securius & fructuosius oramus. Neque ista inconstans capta orationis derelictio, aliter adscribenda est quam nobis ipsis, pusillanimitati nimirum nostræ, quæ animum nobis aufert ad fortiter pro amore & honore Dei, tantillum laboris subeundum. Amori etiam proprio, quo propriam commoditatem, non Dei quarimus voluntatem; vel etiam crasse cuidam ignorantia; dum non intelligimus orationis fructum, in oblatione & gustu, sed in promptâ & alacri voluntatis nostræ abnegatione, & divinæ executione positum esse.

Alii ab hoc sancto & necessario orationis exercitio retrocedunt, quia cum non ita sint faciles in adveniendi atque digerendi orationis materia, facile distrahantur, & variis cogitationibus in diversa trahentibus, tempus orationis consumunt, magnamque incurrit animi anxietatem atque perturbationem, quæ eos ab incepto resiliere compellit. In quorum consolationem & subsidium sequentia subjunximus media ad congruam orationi inveniendam materiam, eamque continuandam utilissima.

Primum, librum aliquem spiritualem quique suo statui convenientes materias pertractantem seligere poterit: Viam verbi gratia, purgativam inchoantes legent de quatuor novissimis, de sedulitate peccati, de Christi Domini passione, aut similibus. At verò ipsa lectio non curiositatis, aut sciendi studio, sed sanctæ devotionis gratiâ assumi debet, non aliter, atque si DEUS ipse legentem verbis illis alloqueretur & doceret: Atque ubi punctum aliquod animam ad devotionis affectum movens occurrerit, mox libro clauso, ac mente in Deum elevata illud ruminandum atque interius digerendum erit. Iterumque obtempescente devotionis fervore, alio, resumptâ lectione, investigato devotionem stimulante puncto, secom meditabitur, & sapienter idem facit, sensim & paulatim ad progrediendam orationis viam consolidatus, librum, quo tanquam vehiculo (ad instar pueruli, præ instabilitate pedum progredi non valentis) usus fuerat, relinquere poterit. Qui tamen in communitate orant, vel aliâ de causâ ad spiritualis libri lectionem confugere non possunt, affigent intellectum suum ad aliquam orationem vocalem, verbi gratia, Dominicam, & singula illius verba, cursu vivâ intellectus applicatione ac sedatè ruminabunt, quousque devotionis ignis paulatim accensus exardescat. Multum ad hoc proderit aliquam orationis Dominicæ expositionem prius legisse, quo magis ad manum, & in promptu habeatur digesta ejusdem orationis materia. Novi ego nonnullos marerem orationis ab ipsis articulis vel mysteriis fidei desumere,